

ZUBORNYÁK ZOLTÁN

ÉDESAPÁM
MAJDNEM
BESZART

ZUBORNYÁK ZOLTÁN

ÉDESAPÁM
MAJDNEM
BESZART

© KAS Kiadó, 2025
© Zubornyák Zoltán, 2025

ISBN 978-615-6915-03-0
Minden jog fenntartva

A borítót készítette: Kláben Lili
Borítófotó: Kapitány Iván
A kéziratot gondozta: Harle Tamás

Felelős kiadó: Kocsis András Sándor,
a KAS Kft. ügyvezető igazgatója
Nyomdai előkészítés: Kláben Lili
Korrektor: Török Mária

Nyomtatta és kötötte a Central Dabasi Nyomda Zrt.
Felelős vezető Balizs Attila vezérigazgató
www.dabasprint.hu

Szellemlift

A lakótelepi délután alkonyi színeit átmosta a hirtelen jött eső, a vele beköszöntő szürkület meglepte a téren focizó fiúkat, akik semmiképpen nem akarták abbahagyni a játékot, mert ahogy mindig, most is élet-halál kérdése volt, hogy ki győz. A bitumenes ketrec, a dühöngő nemrég készült el, komoly harc folyt a környékbeli csapatok között, hogy ki, mikor és mennyit használhatja. A sóderon és salakon lejátszott meccsek és az állandó *sokkiskapuzás* után végre lett egy igazi pálya, igazi kapukkal és felfestett vonalakkal. Az esőt persze ez nem érdekelte, könnyű, illatos nyári zápornak öltözve unalmasan verte a port a langyos aszfalton.

– Hadd essen, majd eláll – mondta Hrisztosz, amikor hozzá került a labda, gyorsan rálépett, megállította a játékot, így mindenki rá figyelt.

– Kérdezett valaki? – kiabált hátulról Povi. – Játszunk vagy pofázunk?

A meccs döntetlenre állt.

A lezúduló vízcseppek fehérén kopogtak a fekete bitumenen, és az elázott tornacipők cuppogása, néhány felnőttes köpés, a visszafojtott lihegés más neszeket is kevert ebbe a tompa hangzavarba.

– Misi, azonnal feljössz, nem látod, hogy esik? – ordított le Adameczné az ötödikről.

– De mama!

– Nincs de, és nincs mama! Mozgás! – szólt a parancs, kérlelhetetlenül.

A telepí fiúk örültek, hogy Adameczék erkélye volt az egyetlen, amely a térre néz, Misi viszont átkozta a sorsot, mert így ő volt az egyetlen a csapatból, akit állandó felügyelet alatt tarthattak a szülei. Kelletlenül és bosszúsan indult hazafelé, vissza se nézett, el se köszönt, szégyellte, hogy engedelmessé kell, a hallgatólagosan elfogadott nyári szabályok szerint ugyanis csak villanyoltáskor kellene hazamennie – Petrás Bandinak, aki hegedülni tanul, korábban –, de ezt most felülírta az anyai szigor.

Maradt a döntetlen. A legfájóbb és legutálatosabb eredmény. Ezzel sem dicsekedni, sem a másikat ugratni nem lehet. Döntetlenre nem kérünk revansot. Mindig a döntő gólig megy a játék. Pláne, ha megvan a kétszer négyes csapat, az a mennyország.

Kiüresedett a délután.

Budó bosszúsan hóna alá vágta a labdát (az övé volt a legjobb, igazi bőr, a faterja lopta a gyári csapat öltözőjéből), és elindult a toronyházak felé. A többiek szótlanul követték. Ballagtak sorban utána: Győző, a szőke Lacika, Horvátomi, Zoli, Povi és Hrisztosz. Az Esztergomi úti kilencemeletesek közül – Adameczék háza – az ötvennégyes házszámot viselő volt a játéktérhez a legközelebb. A beugró az erkélysor alatt biztos menedéket nyújtott az eső elől behúzódó csapatnak.

A srácok a falnak támaszkodva, némán bámulták az eget, Horvátomi hosszú hajából csöpögött a víz. Zoli elkerekített szájjal és erőteljes sóhajtásokkal próbálta kilehelni a levegőt, de nem hűlt le az idő annyira, hogy a párát látni lehessen.

– Szarrá ázott a cigim – szólalt meg Povi. Ő volt az egyetlen, aki nyíltan cigizett, saját állítása szerint otthon tudtak róla, de ezt a fiúk közül senki nem hitte el neki. A legnagyobb cigisdoboz-gyűjteménye Hrisztosznak volt, a menőbb nyugati márkákból, zöld Dunhill, Arany Astor, Peter Stuyvesant, Benson & Hedges és szürke műanyag Philip Morris csak neki volt a gyűjteményében. Kvartett kártyákból Harangi Árpának volt a legtöbb, de ő egy ideje nem járt le

a térre; mióta apja egy kisebb gyerek megpofozásáért mindegyiküknek lekevert egy frászt, valahogy számkivetett lett. Lacika volt a leghallgatagabb a brancsban, rosszul tanult, az őse rendszeresen verte, „olyan vagy, mint anyád picsája, csak nősz, és nincs benned semmi örömöm”, ordította a nyitott ablaknál, zúgtak a pofonok, zengett az egész telep. A fiúk testületileg védelmükbe vették, a srácok közül nem lehetett sem szavakkal, sem tettelesen bántania őt senkinek.

– Pedig színkettes vagyok – mondta néha Lacika büszkén, arcán bizonytalan, félszeg mosollyal, ha apja és a pofonok szóba kerültek.

A csapatok választásánál is mindig őt választották meg elsőnek, ő cselezett a legjobban az egész iskolában. Minden álma az volt, hogy a közeli Vasasban játszhasson, de ez otthon szóba sem jöhetett. Az öreg tornatanár, Todisz csak Pelének hívta az iskolai tornaórákon. Makrai Pelé.

Povi még mindig haragudott Győzőre, aki nyár elején, a többiek előtt megjegyzést tett a húgára, Ágira, hogy neki vannak a legszebb tejcsárdái Angyalföldön. Ezt követően, a lovagiasság szabályai szerint rendesen elpüfölték egymást. Ez megesett máskor is, de a legutóbbi pofozkodást Győző egyik foga bánta,

és a fiúk csak nagy nehezen tudták szétválasztani őket. Győző az apjától lopott Román cigarettával igyekezett kiengesztelni barátját, de nem járt sikerrel.

– Mi legyen? – kérdezte Budó. – Nálunk telt ház, öcsém, nagy, mindenki.

– Hozzánk ennyien nem lehet – vágta rá Zoli.

– Dózsa mozi? – ajánlotta Hrisztosz, némi töprengés után.

– Még mindig a *Tecumseh* megy. Már háromszor láttuk – zárta volna rövidre a témát Győző, s lemondóan legyintett a levegőbe.

– Mert szerelmes vagy a Gojko Mitićbe, csak azért – folytatta Hrisztosz.

Mindenki nyerítve röhögött.

– Anyád – mondta Győző, és hátba verte a szemtelenkedőt. – Az a hernyótalpas.

– Kuss – avatkozott a vitába Zoli.

Csend lett. Az eső szelíd függönyként ölelte körül a házakat, lassan esteledett.

– Lépcsőház? – húzta elő a varázsszót a képzeletbeli kalapból Horvátomi.

Povi jelentősegteljesen nézett körül, próbálta leolvasni az arcokról a reakciót, a lelkesedés mértékét. A közös programokról mindig ő mondta ki a végső szót.

– Legyen! – jelentette ki kis szünet után.

– Menjünk!

A csapat elindult az Esztergomi út 58. felé.

Az első leküzdendő akadály az egyes számú ajtó előtti észrevétlen és egyenkénti besurranás volt. Ha nem voltak elég ügyesek, Matyi bácsi kipattant a földszinti házmasterlakásból, és azonnal elzavarta az illegális betolakodókat. A ház rendje mindennél fontosabb! Budó, Lacika, Győző és Zoli ott laktak – a hetedik, az ötödik, a nyolcadik és a negyedik – és számtalanszor keveredtek vitába a házmasterrel, mert többször is meg lettek gyanúsítva a falakra firkált obszcén képek és feliratok felvésésével. Az igazsághoz hozzátartozik, hogy nem teljesen alaptalanul: a harmadik – egészen kicsi betűkkel – mégiscsak olvasható a „pina” felirat, szemmagasságban a lift mellett, de azt még tavaly véste fel Budó és Zoli, csak és kizárólag azért, hogy kipróbálják, lehet-e a kapukulccsal is rajzolni a falra, mert a kisebb rézkulcsok nem fogtak valami jól.

Ezúttal minden simán ment, mindenki ügyesen, pillanatok alatt beosont a kapun. Aztán szokás szerint a harmadik emeleti szűk porolóerkélyen gyülekeztek. A harmadik emelet volt a legbiztonságosabb,

magányos nyugdíjasok laktak mind a négy lakásban, akik alig mozdultak ki, így nem fenyegette őket a lebukás veszélye. A fiúk elhelyezkedtek a parányi helyen, izgatottan várták a folytatást. Minden kíváncsi szempár a vezérre szegeződött. Povi tekintélye megkérdőjelezhetetlen volt, ő már ivott Hubertust és Triple Secet, és a nagynénje révén személyesen ismerte a Róbert Károly körúton lakó híres színésznőt is. Ezenkívül nemcsak a Vasas összeállítását tudta fejből, de az Újpestét és a Fradiét is, sőt, még azt is, hogy a Honvédban ki a balszélső. Mindössze egyetlen gyengéje volt: egyáltalán nem szeretett és nem is tudott gombfocizni, de ezt a többiek megbocsátották neki.

– Sorsot húzunk – mondta hirtelen, és zsebéből előkotorta a laposra ázott gyufásdobozt. – Heten vagyunk, tehát hárman korlátoznak és négyen lifteznek.

– Korlátoznak, lifteznek? – csattant fel szokatlanul élesen Anett, és az asztalra dobta a kéziratot. – Micsoda baromság ez, Zoltán, már megbocsáss?

– Majd ha a végére érsz, megérted.

– Szerintem így ma már nem beszél senki.

Olyan zavaros az egész. És kik ezek az emberek egyáltalán?

Zoltán hosszasan nézett maga elé, mélyet szívott a cigarettájából, nem akart felesleges magyarázkodásba kezdeni. Hagyta, hogy a hamu a földre peregjen.

– Ezek gyerekek, és mind én vagyok, Anett.

– Azt meg hogy? Viccelsz?

– Már nem tudom, hogy így történt-e minden, már arra sem emlékszem, hogy ki mit mondott pontosan, vagy hogy volt-e valaha ilyen délutánunk. Csak a nevek biztosak. És a házsók. És hogy a Dózsa csatársora Fazekas, Bene, Dunai II, Zámbo volt, a Vasasé meg Gass, Izsó, Kovács, Várady. A többiben nem vagyok biztos. Győző és Budó már nem élnek, Hrisztosz még időben disszidált, és elfelejtett magyarul. Ékszereket készít San Franciscóban. Az apját Panajotisznak hívták, senkinek nem volt ilyen különleges neve a telepen.

– Sosem meséltél, és soha nem írtál róluk – Anett kíváncsian nézett a férfira.

– Nem volt mit. Ez is csak tegnap jutott eszembe. Valaki kiírta a Facebookra, hogy

három éve ment el Budó. Szőke, mosolygós fiú volt. Vele cigiztem először, húsz fillér volt egy szál Fecske a trafikban. Állandóan együtt lógunk. A Tecumseh meg úgy mondta, Tesumek, ezért folyton kiröhögtük.

– Szerinted ez érdekelt valakit?

– Nem. Valószínűleg nem. Talán őket... azokat, akik ott voltak. Akik mi voltunk. Csak, hogy értsd... korlátozni volt az igazi kihívás, fel kellett állni a vaskorlátra a kilencediken, és a plafonon megtámaszkodva, tyúklépésben lejönni a földszintre. Mindig Győző mérte az időt, egyedül neki volt órája, de ő tartotta a rekordot is. Állandó veszélyt jelentett, hogyha felnőttekkel találkozott az ember, mert többnyire leparancsolták a korlátról. Az igazi jutalom vagy inkább jutalomjáték azonban a szellemliftezés volt, amit mindig párosával csináltunk. A liftnek két kijelzője volt. A szabad gomb zölden világított, a foglalt pedig vörösén. A G-betűnél elrepedt az üveg, és egy szűk sávban a színes felirat mögül fehér fény tört elő. Ha beléptél a liftbe, a padlóba épített érzékelő bekapcsolta a világítást és a foglalt jelzést.

Ha viszont a lift oldalain kitámasztottad magad, vigyázva, hogy a lábad ne érje a földet, minden lámpa kialudt, és a lift szabadon hívható lett.

Anett lassan felemelte a papírokat, és olvasni kezdett.

– Három húzás lesz, aki a rövidebbet húzza, az korlátozik! – mondta Povi, és gyors mozdulattal letört egy kis darabot az egyik gyufaszáלבól, majd elkeverte a többi közé. A fekete foszforfejek katonásan kandikáltak ki a tenyeréből.

Az első körben Győző húzta a rövidebb szálát, titkon örült is, korlátozásban verhetetlen volt.

A második körben Lacika veszített, de nem bánta, hogy a kisebb felelősséggel járó játék jutott neki.

– Most te tartsd! – utasította Hrisztoszt Povi az utolsó kör előtt. Ügyesen úgy adta át a gyufákat, hogy megjegyezte, melyik a rövidebb, így könnyen ki tudta húzni azt. Kerülte azokat a helyzeteket, amelyekben kiderülhetett, hogy nem olyan ügyes, mint a többiek. Szégyellte a pár kiló súlyfelesleget is, noha soha senki nem mert viccelődni ezzel.

– Akkor Győző, Lacika meg én korlátozunk, Zoli, Horvátomi, Hrisztosz és Budó szellemlifteznek! –

hirdette ki a sorshúzás eredményét Povi. – Ki kivel akar párban lenni?

– Mi ahogy szoktunk, Horvátomi és én – mondta Zoli.

– Nekem mindegy – válaszolta Budó, és kinyitotta a porolóerkély sárga drótüveg ajtaját, mint aki legszívesebben máris hozzákezdené a feladathoz.

A korlátozók elindultak a kilencedik emeletre, mert a mosókonyha mellett lehetett a legkönnyebben felkapaszkodni. A szellemliftes csapatnak még el kellett döntenie, hogy melyik emeletet válasszák. A negyedik emelet egyenlő esélyeket biztosított a felfelé és lefelé liftezéshez, a nyolcadik csak akkor volt jó, ha a földszintre hívták a kabint. Horvátomi és Zoli a hetedikre szavaztak, Budóék az ötödikre.

Zoli szerette Horvátomit, nemcsak osztálytársak és jó barátok voltak, de ugyanazon az emeleten és mindketten a 14-es számú lakásban laktak – csak Horvátomi az Esztergomi út 56.-ban. Eszes volt, szorgalmas, kitűnően focizott, akrobatikus ügyességgel oldott meg minden sportfeladatot. Ő volt az egyetlen, aki járt már igazi kórházban – tavaly műtötték a vakbelét –, ez különös tekintélyt adott neki. Felballagtak a hetedikre, és elvégezték a kötelező előkészületeket:

szorosra kötötték a cipőfűzőjüket, nehogy a cipőjük lecsússzon a lift oldalán, és a tenyerüket is sokáig dörzsölték a nadrágjuk szárába, hogy teljesen száraz legyen. Majd némán és szertartásosan egymásra néztek, aztán Zoli megnyomta a hívógombot. Beszállás után gyakorlott mozdulatokkal tapadtak a fából készült oldallemezekre, a lámpák azonnal kialudtak, a feszültséggel teli csöndben minden lélegzetvételt hallani lehetett. Ilyenkor már tilos volt beszélni. Zoli érezte, hogy a karjában feszülnek az izmok, a lábát erősen és biztosan sikerült kitámasztania. A tenyere mintha a szokottnál kicsit jobban izzadna, ez jutott eszébe, de aztán hirtelen elhessegette magától a gondolatot. Hallgatta Horvátomi egyenletes és nyugodt szuszogását. Minden másodperc örökkévalóságnak tűnt. A lépcsőházi neszek felerősödve kongtak a sötétben, a liftakna visszhangként verte vissza őket. Valahol becsaptak egy ajtót, egy közeli emeleten megszólalt a telefon, és mintha veszekedés hangjait is hallani lehetett volna. Harminckét lakás van a házban – számolt magában Zoli. Az első emeletiek nem használják a liftet. Marad huszonnyolc. Próbálta fejben összeadni, hogy ez hány lakót jelent összesen. Kell lennie valamilyen matematikai valószínűségnek, hogy ennyi